

Investment in the capital market (Tehran Stock Exchange): Opportunity or Threat?

Mashallah Kariman Khorasani^{1*}, Mohammad Hossin Kariman Khorasani²

1. Management and Planning Organization, Khorasan Razavi, Iran

2. Imam Sadiq University, Tehran, Iran

Abstract

One of the areas of investment that has been neglected in our country, of course, is investing in the capital market (stock exchange) and buying shares of public companies. According to the available information to identify the strengths and weaknesses of investment in the capital market and in comparison with other common and popular areas of investment, a comparative study has been conducted and the necessary conclusions have been presented.

Keywords: Saving, Investment, Capital market, Stock, New government employees.

* Corresponding author: Mashallah Kariman Khorasani, karimankh48@gmail.com

سرمایه‌گذاری در بازار سرمایه (بورس اوراق بهادار تهران) فرصت یا تهدید؟

م‌شاءاله کریمان خراسانی*
محمدحسین کریمان خراسانی

کارشناس (رتبه) عالی سازمان مدیریت و برنامه ریزی خراسان رضوی، مشهد، ایران
دانشجوی کارشنارسی ارشد پیوسته معارف اسلامی و مدیریت، دانشگاه امام صادق (ع)، تهران، ایران

چکیده

یکی از زمینه‌های سرمایه‌گذاری که البته در کشور ما مغفول مانده است، سرمایه‌گذاری در بازار سرمایه (بورس) و خرید سهام شرکت‌های سهامی عام است. البته طرح موضوع و پیشنهاد سرمایه‌گذاری در بورس در این روزها که حال و هوای بورس و فعالانش به‌خاطر ریزش شاخص کل از ۲/۱۵۰/۰۰۰ واحد، طی ماه‌های اخیر، مطلقاً مساعد نیست، شجاعت می‌خواهد؛ لیکن علی‌رغم همه این التهابات بازار سرمایه، این مقاله تلاش دارد ارزیابی منطقی از ظرفیت‌های سرمایه‌گذاری در بورس را در اختیار خواننده قرار دهد. روش تحقیق در این مقاله، اسنادی-تحلیلی است و با توجه به اطلاعات موجود نسبت به شناسایی نقاط قوت و ضعف سرمایه‌گذاری در بازار سرمایه، اقدام و در مقایسه با دیگر زمینه‌های رایج و مورد علاقه سرمایه‌گذاری مردم، مطالعه تطبیقی، انجام و نتیجه‌گیری لازم ارائه گردیده است.

واژگان کلیدی: پس انداز، سرمایه‌گذاری، بازار سرمایه، سهام، کارکنان جدیدالاستخدام دولت.

۱. مقدمه

یکی از دغدغه‌های بشر امروزی، تأمین آتیه فرزندان و آرامش در ایام بازنشستگی است. از این رو گرایش به زمینه‌های مختلف سرمایه‌گذاری مانند زمین؛ ملک؛ طلا؛ سکه؛ دلار و خودرو؛ پس‌انداز در بانک (سپرده‌گذاری کوتاه‌مدت و بلندمدت)، سرمایه‌گذاری در صندوق‌های تأمین آتیه مانند سپرده‌گذاری مسکن بانک مسکن، خرید بیمه عمر و طرق مختلف دیگر؛ پس‌انداز بخشی از درآمد و ایجاد ارزش افزوده یکی از اهداف افراد آینده‌نگر می‌باشد. این مقاله می‌کوشد تا با شناسایی نقاط قوت و ضعف سرمایه‌گذاری در بازار سرمایه، عموم مردم بخصوص و کارکنان جدیدالاستخدام دولت را تشویق به سرمایه‌گذاری در بازار سرمایه حتی با بخش اندکی از درآمد ماهانه ایشان، نماید.

۲. آشنایی با بورس اوراق بهادار تهران

بورس اوراق بهادار تهران به عنوان یکی از ارکان سرمایه‌ای ایران در نیمه دوم سال ۱۳۴۶ تأسیس شد و با ورود سهام بانک توسعه صنعتی و معدنی و در ادامه سهام شرکت نفت پارس، رسماً فعالیت خود را آغاز کرد. شرکتهای پذیرفته شده در بورس تهران با استفاده از معیارهایی مانند شفافیت، نقد شوندگی، درصد سهام شناور، سودآوری سنواتی و غیره به دو دسته بازار اول و دوم تقسیم می‌شوند. بازار اول خود به دو قسمت اصلی و فرعی تقسیم می‌شود که تفاوت شرکتهای حاضر در آن در مواردی مانند سرمایه ثبت شده، تعداد سهامداران، درصد حقوق صاحبان سهام و غیره می‌باشد.

در مجموعه دو بازار اول و دوم بیش از ۶۰۰ نماد مربوط به شرکتهای سهامی عام در زمینه‌های مختلف مانند (شیمیایی، کانی‌های فلزی و غیرفلزی، خودرو و قطعات خودرو، بانک و بیمه و لیزینگ، برق و سیمان و گردشگری و غیره) فعال هستند که سرمایه‌گذاری در هر صنعت با توجه به معیارهای عمومی بازار سرمایه مانند شفافیت و غیره دارای ضریب ریسک مختلفی است. ولی آنچه اهمیت دارد این است که از کل بیش از ۶۰۰ نماد فعال در تابلوهای مختلف بورس تهران، حدوداً ۱۰٪ از این تعداد که غالباً در گروه کانی‌های فلزی و غیرفلزی و شیمیایی هستند و در گفتمان رایج فعالان بورس، بعنوان سهام‌های بنیادی از آنها یاد می‌شود، برای سرمایه‌گذاری توصیه می‌شوند.

با این مقدمه مختصر، برای اینکه سرمایه‌گذاری در بورس اوراق بهادار تهران نسبت به سایر زمینه‌های سرمایه‌گذاری مانند طلا، سکه، دلار، خودرو، زمین و ملک و غیره بصورت مصداقی مورد سنجش قرار بگیرد یکی از نمادهای بنیادی این بازار از شاخه شیمیایی، شرکت سرمایه‌گذاری صنایع شیمیایی ایران (نماد #شیران) را مورد بررسی قرار می‌دهیم.

قبل از ورود به بحث اصلی و معرفی نماد #شیران لازم به ذکر است مانند هر زمینه سرمایه‌گذاری دیگری که لازم است سرمایه‌گذار اطلاعات اولیه و پایه‌ای از آن زمینه را کسب نماید در زمینه بورس نیز قطعاً بایستی سرمایه‌گذار قبل از ورود به عرصه معاملاتی سهام، اطلاعات مقدماتی و کلیدی بورس را بیاموزد. لذا در اینجا به اجمال نکات اساسی که ابتدا باید هر سرمایه‌گذار علاقمند ورود به خرید و فروش سهام مدنظر قرار دهد را مطرح خواهیم کرد.

۱.۲. نکات قابل توجه در سرمایه گذاری در بورس

قبل از اینکه پردازیم به نکات قابل توجه و مهم که یک سرمایه گذار الزاماً بایستی در بازار سرمایه رعایت نماید، به این مطلب مهم اشاره می کنیم که لفظ سرمایه گذاری از نگاه نگارندگان، پس انداز طولانی مدت سرمایه است. وقتی از لفظ طولانی مدت استفاده می کنیم یعنی مدت زمانی که قطعاً بیش از ۵ سال خواهد بود. یعنی سرمایه گذاری در بورس همانند سرمایه گذاری در صندوق پس انداز مسکن بانک مسکن و یا خرید بیمه عمر یا خرید زمین و غیره با نگاهی ده ساله و حتی بیشتر است. به عبارتی این نوع سرمایه گذاری توسط کارمندان تازه استخدام با هدف بازدهی در دوران بازنشستگی (۳۰ سال بعد) یا تأمین آتیه فرزندان از بدو تولد تا دوران جوانی و ازدواج می باشد. لذا دیدگاه تأمین مخارج زندگی مانند پرداخت اجاره محل سکونت از طریق سرمایه گذاری در بورس مصداق سرمایه گذاری نبوده بلکه به مثابه پس انداز و اخذ سود در کوتاه مدت است و با آنچه نگارندگان به عنوان تشویق سرمایه گذاری در بورس مد نظرشان هست، کاملاً دو مقوله‌ی مجزا است.

منطبق بر جمیع نظرات فعالان بازار سرمایه، بایستی هر سرمایه گذار بورس قبل از ورود به عرصه خرید و فروش سهام، سه نکته را رعایت کند:

■ نگاه بلندمدت در سرمایه گذاری

همان‌طوریکه پیشتر اشاره شد اولین شرط ورود یک سرمایه گذار به بازار سرمایه، نگاه بلند مدت به سرمایه گذاری در این نهاد مالی است. توصیه عموم فعالان بورس اعم از صاحب نظران و سهامداران با سابقه؛ انتخاب یک بازه حداقل ۱۰ ساله است. وارن بافت Warren Buffett فعال مشهور جهانی در بورس معتقد است چنانچه یک سهامدار، ۱۰ سال نتواند بر روی یک نماد صبور کند، ده دقیقه ماندنش هم، زیاد است.

■ پول مازاد

نظر به اینکه سرمایه گذاری در بورس به استناد نکته نخستین (نگاه بلند مدت) پس انداز برای دوران بازنشستگی است، لذا هیچگاه توصیه نمی شود سرمایه گذار با فروش منزل، خودرو؛ طلا و بویژه اخذ تسهیلات بانکی؛ اقدام به سرمایه گذاری در بورس نماید.

به دیگر سخن، بورس محل اندوختن پول‌های خرد امروز برای ساختن پس اندازی عظیم برای فردا است و اکنون که حداقل خرید سهام در هر مرحله ثبت سفارش حداقل ۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال است لذا موکداً توصیه می شود همه علاقمندان ورود به این عرصه، همین رقم حداقلی را برای خرید سهام اختصاص دهند. یقیناً به مرور زمان که سهامدار تجربه لازم برای خرید و فروش سهام کسب می نماید، می تواند رقم سرمایه گذاری را البته به شرط رعایت اصل پول مازاد، افزایش دهد.

■ نماد خوب

نکته مهم دیگری که یک سرمایه گذار در بورس حتماً می بایست رعایت نماید، مقوله خرید سهام و سرمایه گذاری در نمادهای خوب (نمادهای بنیادی) است که در بالا به آن اشاره‌ی مختصری نیز شد. بنابراین بمثابة دقت نظر در خرید یک قطعه زمین با کیفیت و مکان مطلوب و داشتن سند و پایان کار و یا خرید طلا و سکه از مکان‌های مطمئن برای سرقتی نبودن آن، یا خرید بیمه عمر از بیمه گذاری با شرایط بهتر، سرمایه گذاری در بورس نیز بایستی در نماد بنیادی که دارای شفافیت در حساب‌های مالی و سود آوری است، انجام پذیرد.

قبل از اینکه به بحث اصلی پردازیم لازم به ذکر است به این نکته اشاره نمائیم که در سرمایه گذاری در بورس همانند هر زمینه دیگر سرمایه گذاری (بجز سپرده گذاری کوتاه مدت و بلند مدت بانکی که سود مقرر بصورت ماهانه پرداخت می گردد)، سود و زیان، دو روی یک سکه سرمایه گذاری هستند. لیکن آنچه سرمایه گذاری در بازار سهام را متفاوت از سایر زمینه های سرمایه گذاری می نماید این است که سهام در ضرر، مشابه طلا، زمین، خودرو و غیره با نوسان قیمت مواجه شده و قیمت آن ممکن است کاسته شود و لیکن در مقوله سود، اولاً قیمت هر سهم تحت تأثیر عملکرد شرکت مربوطه به مرور زمان افزایش می یابد و در ثانی سهام دو جنبه ی سود آور دیگر هم دارد که مطلقاً در سایر زمینه های سرمایه گذاری نیست. جنبه اول؛ سود سالانه تقسیم شده در مجامع عمومی شرکتهای سهامی عام (DPS) و جنبه دیگر، افزایش تعداد برگه سهام هر سهامدار ناشی از مشارکت در افزایش سرمایه از سه محل (سود انباشته و مطالبات، آورده ی نقدی و تجدید ارزیابی دارایی ها) است. البته باید توجه داشت سهامدار فقط برای مشارکت در افزایش سرمایه از آورده نقدی به ازای هر سهمی که به وی اختصاص داده شده، می بایست مبلغ اسمی هر سهم (۱/۰۰۰ ریال) و نه مبلغ هر سهم روی تابلو را به حسابی که شرکت اعلام می کند، واریز نماید. شاید همین سه جنبه سودآوری بازار سهام، دلیل محکمی باشد برای تشویق افراد به سرمایه گذاری در بازار سرمایه.

ما در این مقاله برای نماد مورد تحلیل خود بصورت خلاصه به موارد سه گانه سود آوری فوق الذکر اشاره خواهیم کرد. با عنایت به آنچه گفته شد برای مطالعه موردی و مصداقی و پیشنهاد یک نماد بنیادی مناسب برای سرمایه گذاری؛ شرکت سرمایه گذاری صنایع شیمیایی ایران #شیران را انتخاب کرده ایم.

هدف این مقاله بر این است که به این سوال پاسخ دهد چنانچه یک سرمایه گذار با نگاه بلندمدت تعدادی مشخص از سهام این شرکت را در پذیره نویسی اولیه در سال ۱۳۷۵ (سال ورود به بازار سرمایه و تبدیل شرکت از سهامی خاص به سهامی عام)؛ خریداری نموده باشد اکنون پس از گذشت حدوداً (۲۶ سال) تعداد برگه سهام اش چقدر بوده و همچنین چه مقدار سرمایه در شرکت مذکور را دارا می باشد.

البته برای تبیین بهتر سودآوری سرمایه گذاری در بورس در مقابل سایر زمینه های سرمایه گذاری مانند سکه، طلا، زمین، ملک و غیره در پایان به مقایسه ای مختصر بین سود آوری در بورس با سایر زمینه های سرمایه گذاری که نزد مردم بیشتر شایع و رایج است اقدام شده است.

۳. آشنایی با شرکت سرمایه گذاری صنایع شیمیایی ایران #شیران

این شرکت در تاریخ ۱۰ اردیبهشت ۱۳۶۳ تحت شماره ۵۱۸۷۱ در اداره ثبت شرکتها و مالکیت صنعتی تهران به ثبت رسید و بر اساس صورتجلسه مجمع عمومی فوق العاده به تاریخ ۱۳۷۰/۲/۳۱ مرکز اصلی شرکت از تهران به اصفهان تغییر و مراتب تغییر طی شماره ۸۰۲۷ مورخ ۱۳۷۰/۵/۱۲ در اداره ثبت شرکت های اصفهان ثبت و در خرداد ماه ۱۳۷۳ شروع به بهره برداری نموده است.

برابر صورتجلسه مجمع عمومی فوق العاده به تاریخ ۱۳۷۵/۴/۲۷ نوع شرکت از سهامی خاص به سهامی عام تبدیل و نام آن به شرکت سرمایه گذاری صنایع شیمیایی ایران (سهامی عام) اصلاح شد. ضمناً به موجب نامه شماره ۱۵۴۹۰ به تاریخ ۱۳۷۵/۱۲/۲۲ سازمان بورس و اوراق بهادار تهران و طبق صورتجلسه مورخ ۱۳۷۵/۸/۷ هیئت پذیرش سازمان مزبور، سهام

شرکت از تاریخ ۱۳۷۵/۱۲/۱۲ در سازمان بورس و اوراق بهادار تهران پذیرفته شد. مطابق با صورتجلسه مجمع عمومی فوق العاده مورخ ۱۳۹۱/۶/۴ سال مالی شرکت از پایان اسفند به پایان آذر ماه هر سال تغییر کرده، بنابراین به موجب ماده ۴۸ اساسنامه شرکت، سال مالی از روز اول دی ماه هر سال آغاز و در روز آخر آذر ماه سال بعد به پایان می رسد. مرکز اصلی شرکت واقع در کیلومتر ۱۵ جاده اصفهان-تهران، غرب نیروگاه شهید محمد منتظری در اصفهان می باشد.

شرکت سرمایه گذاری صنایع شیمیایی ایران، اولین و بزرگترین تولید کننده ماده اولیه شوینده ها در ایران است که در خرداد ماه سال ۱۳۷۳ با ظرفیت اسمی تولید ۵۰ هزار تن الکیل بنزن خطی و ۴۱ هزار تن نرمال پارافین با استفاده از دانش فنی و مهندسی پایه شرکت UOP آمریکا (شعبه لندن) به بهره برداری رسید.

۱.۳. ارزیابی سودآوری #شیران در طی سال های ۱۴۰۰-۱۳۷۵

۱. تغییرات قیمتی #شیران: چنانچه فرض خرید سهام در سال مبدا (۱۳۷۵) را شرکت در پذیره نویسی اولیه و یا خرید هر برگ سهم حدوداً به مبلغ ۱/۰۰۰ ریال و قیمت امروز سهم بر روی تابلوی بورس را ۲۱/۰۰۰ ریال فرض نمائیم، ملاحظه می گردد از نظر قیمتی سالانه بیش از ۷۵٪ به قیمت هر سهم افزوده شده است که رقم قابل ملاحظه ای است.

۲. افزایش سرمایه های #شیران: همان طوری که قبلاً هم گفته شد انتفاع سرمایه گذاری در بازار سرمایه برعکس سایر زمینه های سرمایه گذاری صرفاً تک بعدی (افزایش قیمت سهم) نبوده و سهامدار در طی دوره سهامداری در نماد مربوطه ممکن است یک یا چند بار مشمول افزایش سرمایه شده و به این ترتیب بر تعداد سهام خود بیفزاید. همان طوری که در **جدول شماره ۱** ملاحظه می کنید در نماد #شیران نیز از سال ۱۳۶۳ (سال تأسیس شرکت سهامی خاص) تا سال ۱۳۷۵ (سال تبدیل از سهامی خاص به سهامی عام و ورود به بازار سرمایه) ۵ بار افزایش سرمایه انجام شده که چون شرکت سهامی خاص بوده و به مطلب ما مرتبط نمی شود، به توضیح آن نمی پردازیم.

لیکن از سال ۱۳۷۵ (سال ورود به بازار سرمایه و تبدیل شرکت به سهامی عام) این شرکت ۷ مرحله افزایش در سالهای ۸۱، ۸۲، ۹۱، ۹۳، ۹۴، ۹۸، ۹۹ تماماً از محل سود انباشته (سهام جایزه که سهامدار وجهی برای اختصاص سهم به پرتفوی خود؛ پرداخت نمی کند) داشته است.

جدول ۱. افزایش سرمایه نماد شیران از بدو بهره‌برداری تاکنون و تغییرات تعداد سهام سهامدار فرضی از بدو تبدیل شرکت از سهامی خاص به عام

سال	تعداد سهم	مبلغ واریزی (ریال)	درصد افزایش سرمایه	تعداد سهم ناشی از افزایش سرمایه	تعداد سهم کل
1363			0		سال تأسیس (سهامی خاص)
1365			880%		(سهامی خاص)
1366			86%		(سهامی خاص)
1369			233%		(سهامی خاص)
1371			52%		(سهامی خاص)
1372			182%		(سهامی خاص)
1375	10,000	10,000,000	0%	0	سال ورود شرکت به بازار سرمایه (تغییر از سهامی خاص به سهامی عام)
1381	10,000		200%	20,000	30,000
1382	30,000		100%	30,000	60,000
1391	60,000		200%	120,000	180,000
1393	180,000		200%	360,000	540,000
1394	540,000		100%	540,000	1,080,000
1398	1,080,000		74%	801,360	1,881,360
1399	1,881,360		19.50%	366,865	2,248,225
1401	2,248,225		100%	2,248,225	4,496,450
ارزش ریالی سهام شیران حین افزایش سرمایه ۱۴۰۱					47,212,729,200

به این ترتیب ملاحظه می‌کنیم چنانچه سهامدار تعداد ۱۰/۰۰۰ سهم خریداری شده به مبلغ ۱۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال در سال ۱۳۷۵ را تا سال ۱۴۰۰ حفظ کرده باشد با شرکت در این هفت مرحله افزایش سرمایه، دارای تعداد ۲/۲۴۸/۲۲۵ سهم می‌باشد که با توجه به نرخ امروز هر سهم #شیران (حدود ۲۱۰۰۰ ریال) ارزش ریالی سبد سهام وی، رقم ۴۷/۲۱۲/۷۲۹/۲۰۰ ریال بالغ می‌شود. به عبارتی، ۱۰ میلیون ریال سرمایه‌گذاری سال ۱۳۷۵ این سهامدار؛ به ۴۷ میلیارد ریال افزایش یافته است.

همچنین لازم به ذکر است با توجه به برنامه افزایش سرمایه ۱۰۰٪ این نماد در سال جاری از محل سود انباشته که فعلاً مراحل اولیه اداری آن در حال طی شدن است، چنانچه این سهامدار همچنان به سهامداری خود در این نماد ادامه دهد، تعداد سهام وی از رقم فوق به رقم ۴/۴۹۶/۴۵۰ سهم افزایش پیدا می کند.

۳. دریافت سود مجمع #شیران: هر شرکت سهامی عام در پایان سال مالی خود (به شرط سودآوری آن) از سود سالانه (EPS) بخشی را بین سهامداران تقسیم می کند (DPS) که برای سهامدار فرضی سودهای سالانه تقسیم شده و کل سود دریافتی سالهای ۱۴۰۰-۱۳۹۶ را برای نمونه، محاسبه و در جدول شماره ۲ درج شده است.

جدول ۲. سود کسب شده سهامداری فرضی در طی سال های ۱۴۰۰-۱۳۹۶

سال مالی	تعداد سهام	سود تقسیم شده (ریال) (DPS)	کل سود دریافتی (ریال)
۱۳۹۶	۱/۰۸۰/۰۰۰	۵۵۶	۶۰۰/۴۸۰/۰۰۰
۱۳۹۷	۱/۰۸۰/۰۰۰	۶۰۰	۶۸۸/۰۰۰/۰۰۰
۱۳۹۸	۱/۸۸۱/۳۶۰	۹۳۰	۱/۷۴۹/۶۶۴/۸۰۰
۱۳۹۹	۲/۲۴۸/۲۲۵	۲/۰۰۰	۴/۴۹۶/۴۵۰/۰۰۰
۱۴۰۰	۲/۲۴۸/۲۲۵	۱/۸۰۰	۴/۰۴۶/۸۰۵/۰۰۰
کل سود سالانه مجمع دریافتی در طی سال های ۱۴۰۰-۱۳۹۶			۱۱/۵۸۱/۳۹۹/۸۰۰

با توجه به آنچه گفته شد؛ نماد #شیران از بدو ورود به بازار سرمایه و تبدیل شرکت از سهامی خاص به سهامی عام (۱۳۷۵) تا کنون (۱۴۰۱) دارای روندی بشرح زیر بوده است:

- ۱- تغییرات قیمتی از ۱/۰۰۰ ریال پذیره نویسی اولیه (فرضی) تا ۲۱/۰۰۰ ریال قیمت تقریبی فعلی بر روی تابلو بورس.
- ۲- تغییرات تعداد سهام سهامدار فرضی از ۱۰/۰۰۰ سهم سال ۱۳۷۵ به مبلغ ریالی ۱۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال به تعداد ۲/۲۴۸/۲۲۵ سهم (با توجه به ۷ مرحله افزایش سرمایه از سود انباشته) که با توجه به نرخ ۲۱/۰۰۰ ریال فعلی (اردیبهشت ۱۴۰۱) هر سهم شرکت سرمایه گذاری صنایع شیمیایی ایران (#شیران) ارزش ریالی آن مبلغ ۴۷/۲۱۲/۷۲۹/۲۰۰ ریال می باشد. چنانچه سهامدار فرضی در افزایش ۱۰۰٪ از سود انباشته در دست اقدام این شرکت که در ماههای آینده ی سالجاری انجام خواهد شد، شرکت نماید، تعداد سهام وی به ۴/۴۹۶/۴۵۰ سهم افزایش خواهد یافت.
- ۳- صرف نظر از سود تقسیم شده این نماد از سال ۱۳۷۵ تا ۱۳۹۵، چنانچه فقط نسبت به محاسبه سود دریافتی سهامدار فرضی در دوره ی پنجساله ۱۴۰۰-۱۳۹۶ اقدام نمایم، ملاحظه می شود فرد مذکور می توانسته فقط در طی ۵ سال اخیر، مبلغ ۱۱/۵۸۱/۳۹۹/۸۰۰ ریال سود مجمع دریافت کرده باشد.

۴. بررسی تطبیقی وضعیت سایر گزینه‌های سرمایه‌گذاری در طی سال‌های ۱۳۷۵ و ۱۴۰۱ با بورس

الف- زمین: با عنایت به اطلاعات موجود، قیمت متوسط هر متر مربع زمین در تهران در سال ۱۳۷۵ حدوداً ۱/۶۰۰/۰۰۰ ریال بوده که با مبلغ مفروض سرمایه‌گذاری ۱۰ میلیون ریالی، در سال موصوف (۱۳۷۵) فرد سرمایه‌گذار فرضی قادر بوده حدود ۶ متر مربع زمین خریداری نماید که عملاً خرید این مقدار زمین میسر نبوده است.

ب- دلار: قیمت هر دلار در سال مفروض (۱۳۷۵)، حدود ۴/۴۴۰ ریال بوده که با رقم مبنای ۱۰ میلیون ریال فرد سرمایه‌گذار قادر بوده ۲/۲۵۲ دلار خریداری نماید. چنانچه قیمت دلار در بازار آزاد امروز را ۳۰۰/۰۰۰ ریال فرض کنیم فرد مذکور در حال حاضر دارای سرمایه ۶۷۵/۶۰۰/۰۰۰ ریال می‌باشد.

ج- طلا و سکه: نظر به اینکه معمولاً مردم اولاً طلا را نه بعنوان سرمایه‌گذاری (نگهداری بلندمدت)، بلکه بعنوان زینت و پس انداز (نگهداری برای تبدیل به احسن جهت خرید زمین و خودرو) محسوب می‌کنند و در ثانی سکه نیز در ماهیت سرمایه‌گذاری از بهای طلا پیروی می‌نماید، لذا ما به تحلیل سکه بهار آزادی می‌پردازیم. قیمت هر سکه بهار آزادی در سال ۱۳۷۵ حدود ۴۱۲/۷۶۰ ریال بوده که با مبلغ فرضی سرمایه‌گذاری ۱۰ میلیون ریال، فرد سرمایه‌گذار می‌توانسته ۲۵ سکه بهار آزادی خریداری نماید. حال چنانچه فرد مفروض این تعداد سکه را تاکنون نزد خود نگهداری کرده باشد، سرمایه‌ای در حدود ۳/۷۵۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال (با فرض هر سکه بهار آزادی ۱۵۰ میلیون ریال) را دارا می‌باشد. البته باید عنایت داشت سکه‌های ضرب قبل از ۱۳۸۶ بعنوان سکه قدیم مرسوم بوده که ارزان تر از سکه‌های ضرب بعد از سال ۱۳۸۶ می‌باشد که البته ما این امر را در نظر نگرفته ایم.

جدول ۳. مقایسه تطبیقی سودآوری زمین، دلار، طلا، سکه با سهام

ارزش ریالی در حال حاضر	رقم و واحد سرمایه‌گذاری حاصل از مبلغ پرداختی	مبلغ سرمایه‌گذاری (ریال)	زمینه سرمایه‌گذاری
هیچگونه امکان هزینه کرد نداشته است	۶ مترمربع	۱۰/۰۰۰/۰۰۰	زمین
۶۷۵/۶۰۰/۰۰۰	۲۲۵۲ دلار	۱۰/۰۰۰/۰۰۰	دلار
از نظر عموم خرید طلا جنبه سرمایه‌گذاری نبوده و جنبه زینت و پس انداز کوتاه مدت است.		۱۰/۰۰۰/۰۰۰	طلا
۳/۷۵۰/۰۰۰/۰۰۰	۲۵ قطعه	۱۰/۰۰۰/۰۰۰	سکه تمام بهار آزادی
۴۷/۲۱۲/۷۲۹/۲۰۰	۱۰/۰۰۰ سهم	۱۰/۰۰۰/۰۰۰	سهام #شیران
ارزش ریالی فعلی سهام #شیران صرف نظر از سود دریافتی از مجامع سالانه شرکت مذکور طی ۱۴۰۰-۱۳۷۵ می‌باشد.			

۵. نتیجه‌گیری

با توجه به آنچه گفته شد، سرمایه‌گذاری در بورس و بازار سرمایه (به شرط رعایت مبانی سهامداری) بعنوان یک زمینه پر سود اما مغفول نزد عموم مردم می‌باشد که بایستی فرهیختگان و فعالان بورس با روشنگری و ارائه آموزش‌های پایه به

مردم، امکان مشارکت و سرمایه گذاری بیشتر آنها را فراهم نمایند. سرمایه گذاری در بورس از یکطرف موجب توسعه اقتصادی، اشتغال و توسعه فعالیت های واحدهای صنعتی شده و از طرف دیگر، سودآوری چشمگیری برای مردم را فراهم خواهد کرد.

بر اساس جدول شماره ۳، سودآوری بورس با زمین، دلار، سکه و طلا قابل مقایسه نیست، بویژه در مبالغ اندک با نگاه طولانی مدت. لازم به ذکر است در این مقاله ما فقط با فرض خرید تعدادی سهام از یک شرکت در سالی معین و محاسبه سه گانه سودآوری آن اقدام کرده ایم. لیکن چنانچه عموم مردم و بویژه کارکنان جدیدالاستخدام دولت که دارای حقوق ماهیانه منظمی هستند، بخشی از حقوق خود را به خرید سهام و نگهداری آن برای مدت طولانی اختصاص دهند اولاً محاسبات متفاوت تر و در ثانی ارقام سودسازی سرمایه گذاری فرد مفروض بسیار بزرگتر از آنچه ما محاسبه نمودیم را شامل خواهد شد و طبعاً در دوران بازنشستگی از سودآوری هنگفت آن، بهره مند خواهند گردید.

References

Report of the Board of Directors of Iran Chemical Industries Investment Company (Public Stock) #Shiran to the respected owners of the shares in the annual general meeting. Financial year ending 30 Azar 1400.

Publishers' comprehensive information system (Codal Site), <https://codal.ir>.